

3. júní 2011

SÍ-74680

Hagsmunasamtök heimilanna
heimilin@heimilin.is

Með bréfi dags. 28. apríl 2011, óskuðu Hagsmunasamtök heimilanna eftir því að Seðlabanki Íslands gengist fyrir „óháðri rannsókn á kostum og göllum þess að taka upp nýjan íslenskan gjaldmiðil (NISK).“

Eins og kemur fram í bréfi samtakanna er hugmyndin sú að með upptöku NISK séu erlendar og innlendar skuldbindingar yfirfærðar í nýja mynt með misháum afslætti þannig að allar skuldbindingar innlendra aðila yrðu niðurskrifaðar verulega en þó skuldbindingar gagnvart erlendum aðilum þó meira. Í þessu fælist því mikil eignatilfærsla frá innlendum sparendum til innlendra skuldara en einnig yfirgripsmikið greiðslufall gagnvart erlendum skuldbindingum þjóðarinnar. Vandséð er að slíkt sé til þess fallið að auka trúverðugleika gjaldmiðilsins. Mun líklegra er að aðgerðin myndi draga úr trausti, grafa undan innlendum sparnaði, hindra aðgengi að alþjóðlegum fjármálamörkuðum og skaða langtímahagsmuni þjóðarinnar.

Í bréfinu er vísað í reynslu Þjóðverja af upptöku nýs gjaldmiðils. Er þá vísað í upptöku nýs gjaldmiðils í kjölfar óðaverðbólgu tímabilsins á þriðja áratug síðustu aldar, í kjölfar ósigurs Þjóðverja í seinni heimsstyrjöldinni og við sameiningu vestur- og austurhluta Þýskalands í byrjun tíunda áratugs síðustu aldar. Í síðasta tilvikinu er ekki hægt að tala um eiginlega upptöku nýs gjaldmiðils því vesturþýska markið var einfaldlega tekið upp í sameinuðu Þýskalandi. Í tveimur fyrri tilvikunum voru aðstæður svo ólíkar aðstæðum hér á landi að langsótt er að vísa í þá reynslu sem fyrirmynd. Í fyrra tilvikinu skiptu Þjóðverjar um gjaldmiðil eftir tímabil óðaverðbólgu sem náði hámarki í rúmlega 85 þúsund milljón prósent í desember 1923.¹ Í kjölfarið varð gjaldmiðill landsins verðlaus og greiðslukerfi þjóðarinnar hrundi. Í seinna tilvikinu var Þýskaland í rúst eftir styrjöldina og gjaldmiðillinn verðlaus og talið var nauðsynlegt að stofna nýjan seðlabanka með nýjan gjaldmiðil sem voru ótengd nasismanum. Þrátt fyrir efnahagslega erfiðleika í kjölfar fjármálakreppunnar hér á landi er

¹ Ársverðbólga náði hámarki í 18½% hér á landi í kjölfari fjármálakreppunnar. Til að gefa tilfinningu fyrir mismuninum á stærðargráðu, þá tók það að jafnaði um 3 daga fyrir verðlag að hækka í Þýskalandi á þessum tíma um þá hækkun sem verðlag hækkaði hér á landi á einu ári.

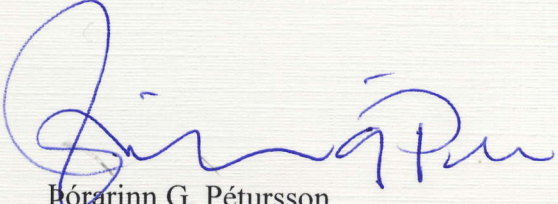
langsótt að hægt sé að bera það saman við ofangreinda reynslu Þjóðverja.

Seðlabanki Íslands þakkar áskorun og ábendingu Hagsmunasamtaka heimilanna, en telur lausnir af þessu tagi ekki til þess fallnar að auka hagsæld hér á landi.

Virðingarfyllst

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Þórarinn G. Pétursson
aðalhogfræðingur